

RAPORT
privind controlul de legalitate al
actelor autorităților administrației
publice locale
anul 2015

CHIȘINĂU - 2016

*Cancelaria de
Stat a Republicii
Moldova
Direcția Generală
Politici de
Descentralizare
și Administrare
Locală
Direcția Control
Administrativ*

CUPRINS:

Capitolul I. Organizarea controlului administrativ de legalitate al actelor autorităților administrației publice de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat.

- 1.1 Control obligatoriu pag.2
- 1.2 Control facultativ pag.4
- 1.3 Controlul solicitat de autoritatea administrației publice locale pag. 4
- 1.4 Controlul solicitat de persoanele vătămate pag.5
- 1.5 Alte tipuri de solicitări pag.5

Capitolul II. Particularitățile exercitării controlului de legalitate de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat.

- 2.1 Date generale pag.6
- 2.2 Respectarea termenelor de prezentare a actelor administrative din partea autorităților publice locale pag.8
- 2.3 Acte administrative notificate pag.9
- 2.4 Acțiuni în instanța contenciosului administrativ și rezultatele obținute de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat pag.12

Capitolul III. Activitatea oficiilor teritoriale în domeniul sporirii calității actelor administrative publice locale.

- 3.1 Acordarea suportului metodologic și consultativ-juridic pag.14
- 3.2 Participarea la ședințele consiliilor locale și organizarea instruirilor pag.16
- 3.3 Activitatea oficiilor în asigurarea relațiilor cu cetățenii și examinarea demersurilor parvenite pag.17

Capitolul IV. Constatări și recomandări

- 4.1 Constatări pag.18
- 4.2 Recomandări din partea instituției reprezentantului Guvernului în teritoriu pag.20

REZUMAT

pag.20

Raportul anual privind controlul de legalitate al actelor autorităților administrației publice locale

Anual, pînă la sfîrșitul lunii martie, conform prevederilor *art.72 din Legea nr.436 din 28.06.2006 privind administrația publică locală* Cancelaria de Stat elaborează și prezintă Guvernului un raport privind controlul actelor autorităților administrației publice locale din anul precedent.

Raportul prezintă rezultatul activității anuale ale Oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat în domeniul controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale, care vizează, în principal, legalitatea activității acestora.

Analiza datelor și informațiilor prezentate de șefii Oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat/reprezentanții Guvernului în teritoriu, constituie baza prezentului Raport. Totodată, întru compararea activității desfășurate pe acest domeniu, au fost utilizate datele și constatările din anii precedenți.

Scopul Raportului constă în descrierea activității desfășurate de către Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat în anul 2015 pe domeniul controlului administrativ, cu punerea în evidență a situației reale și a problemelor existente în domeniu.

Totodată, întru eficientizarea lucrului în domeniul exercitării controlului actelor emise de autoritățile publice locale de nivelul I și II, Cancelaria de Stat asigură transparența activității instituției reprezentantului Guvernului în teritoriu.

Capitolul I.

Organizarea controlului administrativ de legalitate al actelor autorităților administrației publice locale de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat.

1.1 Controlul obligatoriu.

În cadrul legal privind controlul administrativ noțiunea de ”control obligatoriu” este definită, ca un control, în urma căruia sînt supuse verificării obligatorii actele administrative ale autorităților administrației publice locale.

Astfel, în condițiile prevederilor *art.64 al Legii nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală*, controlului obligatoriu sînt supuse următoarele acte ale autorităților administrației publice locale:

- a) deciziile consiliilor locale de nivelurile întîi și al doilea;
- b) actele normative ale primarului, ale președintelui raionului și ale pretorului;
- c) actele privind organizarea licitațiilor și actele privind atribuirea de terenuri;
- d) actele de angajare și cele de încetare a raporturilor de serviciu sau de muncă ale personalului administrației publice locale;
- e) actele care implică cheltuieli sau angajamente financiare de peste 30 mii lei - în

- unitatea administrativ-teritorială de nivelul întâi și de peste 300 mii lei- în unitatea administrativ-teritorială de nivelul al doilea;
- f) actele, emise în exercitarea unei atribuții delegate de stat autorităților administrației publice locale (*art.64*).

O copie de pe orice act menționat se expediază obligatoriu *în termen de 5 zile de la data semnării* de către autoritatea publică locală din raza de activitate a Oficiului teritorial respectiv. La fel, este necesară transmiterea subiectului controlului administrativ a proceselor-verbale ale ședințelor consiliului *în termen de 15 zile de la ședință*.

Oficiul teritorial *în termen de 30 de zile* de la data primirii actului administrativ se expune asupra legalității acestuia. În cazul în care consideră că actul a fost emis cu încălcarea prevederilor legale din domeniu, Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autorității locale emitente ilegalitatea actului controlat, cerînd modificarea sau abrogarea lui totală sau parțială.

În cazul, în care autoritatea locală emitentă și-a menținut poziția sau nu a reexaminat actul contestat, Oficiul teritorial sesizează instanța de contencios administrativ în *termen de 30 de zile* de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorității locale emitente *în termen de 60 de zile* de la data notificării.

Totodată, oficiul teritorial poate sesiza direct instanța de contencios administrativ, în cazul în care consideră că actul poate avea consecințe grave (prevenirea unei pagube iminente).

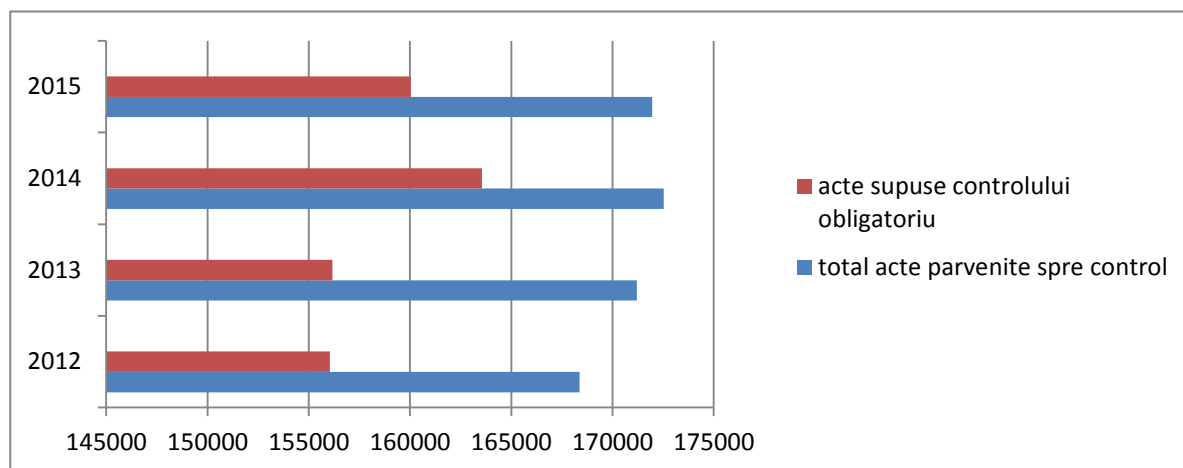
Cu referire la activitatea celor 10 Oficii teritoriale ale Cancelariei de Stat pe parcursul anului 2015 menționăm, că aceștea au verificat în **total 171962 acte**, dintre care **verificării obligatorii** au fost supuse **159999 acte**:

- deciziile consiliului municipal/raional/Adunarea Populară/Comitetul Executiv – **5840 acte** (*inclusiv deciziile consiliului municipal Bălți și Chișinău*);
- deciziile consiliului local – **60068 acte**;
- dispozițiile președintelui de raion (nivelul II) - **10794 acte** (*inclusiv dispozițiile primarilor municipiilor Bălți și Chișinău*);
- dispozițiile primarilor (nivelul I) – **77562 acte**;
- actele pretorilor de sector din municipiu – **936**;
- altele (proces-verbale ale ședințelor consiliilor, contracte, pachete de licitații, achiziții, etc.) – **4799**.

Comparativ cu volumul actelor parvenite spre **control** în perioada anilor 2012-2014 se constată următorul tablou:

Total acte parvenite spre control în Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat: anul 2012 - 168381 acte; anul 2013 – 171201 acte; anul 2014 – 172536 acte; anul 2015 – 171962 acte.

Acte supuse controlului obligatoriu: anul 2012 - 156045 acte; anul 2013 - 156166 acte; anul 2014 – 163549 acte, anul 2015 – 159 999 acte.

1.2 Controlul facultativ.

Controlul facultativ din partea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat presupune dreptul verificării oricărui act administrativ al autorităților publice locale, care nu constituie obiectul unui control obligatoriu.

Acest control se exercită în termen de **30 de zile de la data primirii listei** actelor emise de autoritatea executivă (primar, președinte de raion, pretor). Lista în cauză se prezintă de către secretarul consiliului **până la data de 10 a fiecărei luni pentru luna precedentă**.

În perioada de referință oficiile teritoriale au supus **controlului facultativ 11963 acte** (*ce constituie 6,95% din numărul total al actelor parvenite spre verificare*), dintre care:

- Dispozițiile președintelui de raion – **2174 acte** (*inclusiv a primarilor municipiului Bălți și Chișinău*);
- Dispozițiile primarului (nivelul I) – **8978 acte**;
- Dispozițiile pretorilor de sector – **811 acte**.

1.3 Controlul solicitat de autoritatea administrației publice locale.

Prevederile Legii 436/2006 privind administrația publică locală stabilesc expres competențele autorităților deliberative și executive în cazul adoptării/emiterii actului administrativ cu derogări de la normele legale.

Astfel, controlul poate fi inițiat din partea oficiului teritorial al Cancelariei de Stat atunci, când **Consiliul local** de nivelul întâi sau al doilea intervine cu solicitarea verificării legalității oricărui **act adoptat de autoritatea executivă** respectivă în cazul în care consideră că acesta este ilegal.

Totodată, în cazul în care consideră că decizia consiliului local este ilegală, **primarul, președintele raionului sau secretarul** poate solicita oficiului teritorial al Cancelariei de Stat efectuarea unui control al legalității.

Cererea de efectuare a controlului legalității se depune în termen de 30 de zile de la data emiterii actului, cu indicarea prevederilor legislației ce se consideră a fi încălcate.

În termen de 30 de zile de la data primirii cererii, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat va lua una din următoarele decizii:

- a) *declanșarea procedurii controlului de legalitate;*
- b) *respingerea cererii și informarea solicitantului despre motivele respingerii.*

Astfel, pe parcursul anului 2015 autoritățile publice locale au solicitat controlul în **35 de cazuri**, majoritatea fiind constatate pentru deciziile consiliilor locale (**20 acte**) și în **9 cazuri** au fost verificate dispozițiile primarului. Celelalte cazuri de control se referă la următoarele acte: **3-** Decizii Consiliului raional (*OT Căușeni, OT Soroca*); **1-** Dispoziție președinte de raion (OT Bălți); **2** acte – alte acte (indicate de OT Soroca).

Pentru comparație:

Anul 2012 - 155 acte; anul 2013- 62 acte, anul 2014 - 44 acte.

Or, se constată micșorarea anuală a adresărilor administrației publice locale către instituțiile reprezentantului Guvernului în teritoriu cu solicitarea verificării actelor autorității executive sau deliberative.

1.4 Controlul solicitat de persoanele vătămate.

Procedura supunerii controlului actelor administrative la solicitarea persoanelor vătămate este identică celui solicitat de APL. În acest caz controlul se solicită din partea oricărei persoane fizice sau juridice ce se consideră vătămată într-un drept al său printr-un act administrativ. Termenul de examinare a cererii de către oficiul teritorial constituie 30 zile de la data primirii.

De menționat, că prevederile legale permit solicitantului să sesizeze direct instanța contenciosului administrativ.

Pe compartimentul dat, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat în Rapoartele anuale au comunicat despre **210 cazuri**, care au avut loc în perioada de referință, dintre care:

- 26 decizii ale consiliului raional/municipal
- 132 decizii a consiliului local
- 9 dispoziții ale președinților de raion
- 30 dispoziții ale primarilor
- 13 alte acte.

În anii precedenți numărul solicitărilor din partea persoanelor, ce se consideră vătămate, au avut loc în **409 cazuri (2012); 185 cazuri (2013) și 155 cazuri (2014).**

1.5 Alte tipuri de solicitări.

În afară de controlul exercitat la solicitările autorităților administrației publice locale și a persoanelor, ce se consideră vătămate într-un drept al său, Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat supun controlului actele la sesizarea Cancelariei de Stat (ca rezultat al examinării petițiilor), precum și la solicitarea altor autorități administrative centrale, deputați în Parlament, organe de drept, etc.

În perioada de referință pe acest compartiment au fost supuse examinării următoarele acte:

- **la sesizarea Cancelariei de Stat:** 1 decizie a consiliului raional (OT Soroca); 7 Decizii a consiliului local (OT Soroca și OT Ungheni); 1 dispoziție a președintelui de raion (OT Orhei); 3 acte din categoria ”altele” (OT Soroca). **Total 12 acte.**
- **inițiate la sesizarea altor autorități:** 1 decizie a consiliului raional (OT Soroca); 9 Decizii ale consiliului local (OT Soroca, OT Orhei, OT Ungheni); 2 dispoziții ale primarului (OT Soroca); 2 acte din categoria ”altele” (OT Soroca). **Total 14 acte.**

De menționat, că toate actele indicate au fost supuse anterior controlului de legalitate.

Capitolul II.

Particularitățile exercitării controlului de legalitate de către Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat.

2.1 Date generale

Pe parcursul anului 2015, potrivit Rapoartelor prezentate de șefii Oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, spre control au parvenit **171962** acte administrative, dintre care **159999** acte au fost supuse controlului obligatoriu și **11963** acte - controlului facultativ.

De menționat, că *autoritățile deliberative* (consiliile municipale/raionale/ locale) în perioada de referință au adoptat **65908** acte, iar *autoritățile executive* (președinții de raion/pretorii/primarii) au emis **101216** acte. La fel, în perioada de referință au fost transmise spre verificare **4838** acte din categoria ”altele”, care prevede contracte de licitații, achiziții, etc.

Astfel, cele 10 oficii teritoriale au realizat controlul de legalitate al actelor, în următorul volum:

1) Oficiul teritorial Bălți – 17657 acte, dintre care decizii – 7836, dispoziții – 8392, altele-1429 acte;

2) Oficiul teritorial Cahul – 15430 acte, dintre care decizii – 4915, dispoziții- 10353, altele- 162 acte;

3) Oficiul teritorial Căușeni – 18287 acte, dintre care decizii – 6598, dispoziții – 11609,

altele- 80 acte;

4) *Oficiul teritorial Chișinău – 31408 acte, dintre care decizii – 10800, dispoziții -20507, altele- 101;*

5) *Oficiul teritorial Comrat – 7357, dintre care decizii (inclusiv actele Adunării Populare a Găgăuziei) – 3558, dispoziții (inclusiv hotărârile Comitetului Executiv) – 3692, altele- 107 acte;*

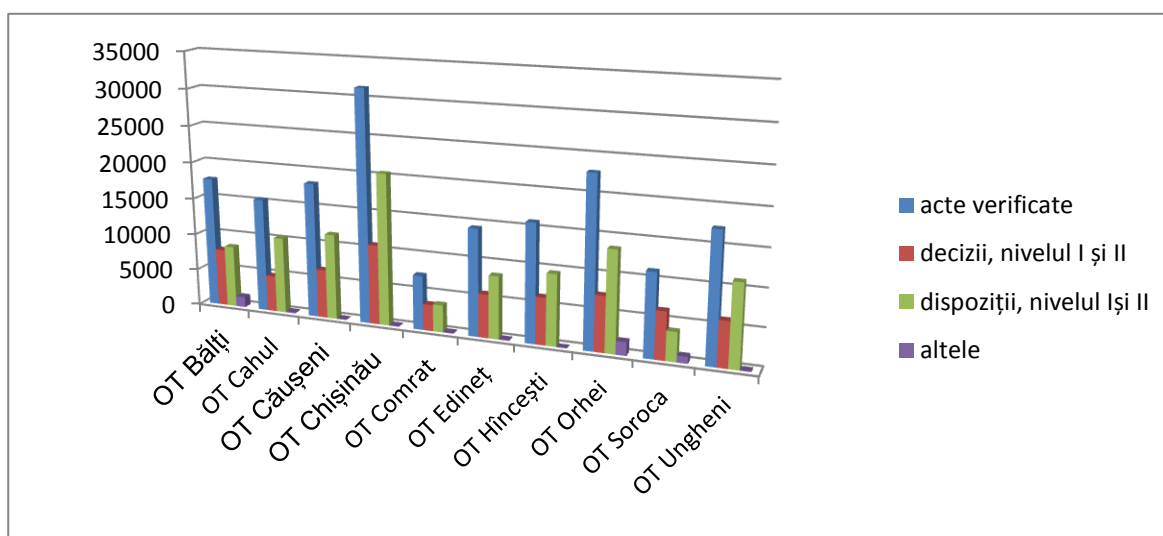
6) *Oficiul teritorial Edineț – 14431, dintre care decizii -5869, dispoziții- 8453, altele - 109 acte;*

7) *Oficiul teritorial Hîncești – 15950, dintre care decizii - 6350, dispoziții- 9600, altele- 0 acte;*

8) *Oficiul teritorial Orhei – 22883, dintre care decizii- 7475, dispoziții- 13575, altele – 1833 acte;*

9) *Oficiul teritorial Soroca – 11238, dintre care decizii- 6403, dispoziții- 3922, altele- 913 acte;*

10) *Oficiul teritorial Ungheni – 17321, dintre care decizii – 6104, dispoziții- 11113, altele – 104 acte.*

Comparativ cu **anul 2014** (164903 acte) numărul actelor parvenite spre verificare **s-a mărit cu 7059 acte**. La fel, **s-a majorat numărul actelor supuse controlului obligatoriu și facultativ**, respectiv – **cu 4082 acte** (155917 acte în 2014) și **cu 2977 acte** (8986 acte în 2014). Totodată, este în creștere numărul actelor din categoria "altele" de la 4805 (în 2014) la 4838 acte în 2015.

Considerabil a fost mărit și numărul actelor emise de pretori de sector din municipiul Chișinău. Potrivit Raportului din anul 2014 numărul indicat cuprindea 1476 acte, iar în anul 2015 – 1747 acte.

2.2 Respectarea termenelor de prezentare a actelor administrative din partea autorităților publice locale.

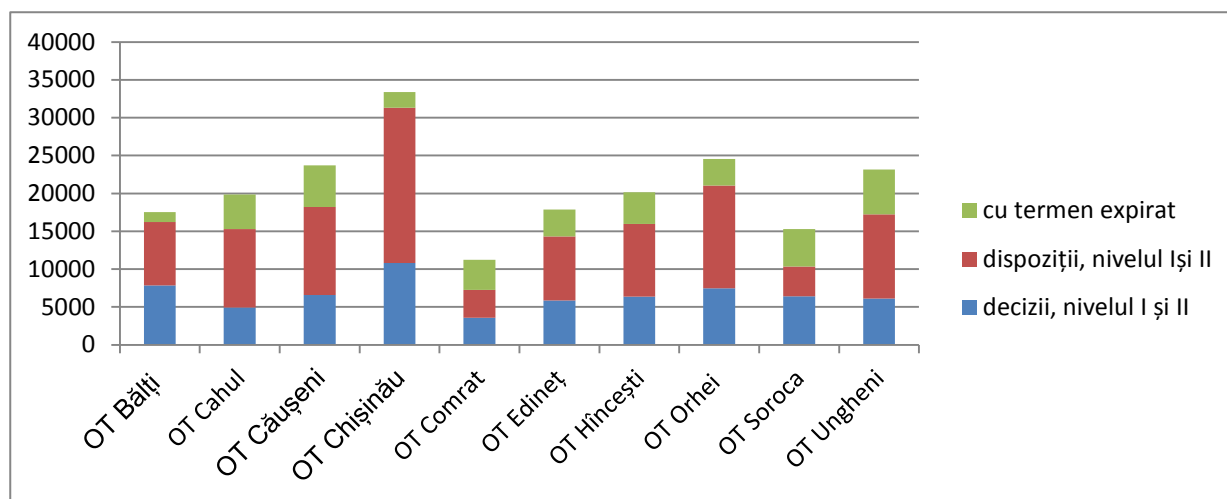
Cu referire la respectarea termenelor de prezentare a actelor spre control (în termen de 5 zile de la semnarea actului și procesele-verbale ale consiliului, în termen de 15 zile de la ședință) în perioada de referință se constată **omiterea termenelor stabilite** expres în Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală.

Din numărul total de 171962 acte prezentate spre verificare în anul 2015 – 40370 acte au fost transmise spre verificare cu depășirea termenului, ce constituie în *mediu* 23,47%. În urma analizei pe fiecare oficiu teritorial în parte, se constată cazuri, când procentul actelor atinge/depășește cifra 30-45% din total acte (ca exemplu, OT Comrat - 55,2%, OT Soroca - 46,43%, OT Ungheni 34,30%), însă problema rămâne actuală pentru toate oficiile teritoriale.

Totodată, comparativ cu anul 2014 relativ a scăzut numărul actelor prezentate tardiv spre control de la **46855 acte (28,5%) la 40370 acte (23,47%)**.

Astfel, cu termen expirat au fost prezentate deciziile autorităților deliberative de nivelul I și II în număr de 15252 acte (23,14%), iar celor executive - 24355 acte (24,06%).

În tabelul de mai jos prezentăm dinamica actelor parvenite și celor prezentate cu depășirea termenului pe fiecare oficiu în parte.

Tabloul în cifre arată în felul următor:

	Decizii	Dispoziții	cu termen expirat
1) OT Bălți	7836	8392	1313
2) OT Cahul	4915	10353	4601
3) OT Căușeni	6598	11609	5513

4) OT Chișinău	10800	20507	2061
5) OT Comrat	3558	3692	3983
6) OT Edineț	5869	8453	3528
7) OT Hîncești	6350	9600	4213
8) OT Orhei	7475	13575	3508
9) OT Soroca	6403	3922	4949
10) OT Ungheni	6104	11113	5938

O parte din oficii teritoriale au menționat în Raportul anual localitățile, care în cele mai frecvente cazuri încalcă termenul de prezentare a actelor spre control (**OT Ungheni:** sat.Bușila, sat.Zagarancea, com.Mănoilești, com.Hîrcești, com.Negurenii Vechi, com.Valea Mare, sat. Măgurele, com.Condrătești, or.Călărași, Consiliul raional Călărași, Președintele raionului Călărași, or.Nisporeni, Consiliul raional Nisporeni, etc.- **total indicate 46 localități; OT Hîncești:** localitățile Vozniseni, Cărpineni, Mereșeni, or.Hîncești, etc.).

Însă, analiza datelor prezentate a arătat, că toate 10 oficii teritoriale se ciocnesc cu problema menționată. Întru redresarea situației șefii oficiilor teritoriale au comunicat în Rapoartele textuale, că întreprind acțiuni precum avertizarea autorităților publice locale în privința necesității respectării termenelor stabilite, conform art.64 alin.(1) și art.65 alin.(1) al Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală sau chiar sesizează organele de resort în vederea atragerii la răspundere contravențională a persoanelor responsabile, în baza art.349 din Codul Contravențional.

Problema neprezentării actelor din partea unor autorități din Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (*Adunarea Populară și Comitetul Executiv din Găgăuzia*), pe motivul invocării lacunelor legislative din partea autorităților din Găgăuzia, a rămas actuală și în anul 2015 în activitatea Oficiului teritorial Comrat. Totodată, în condițiile *art.17 alin.(3) din Legea nr.344 din 23.12.1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei*, Comitetul Executiv al Găgăuziei *cu termen expirat, periodic a remis* în adresa Guvernului procesele-verbale ale ședințelor organului executiv, care ulterior au fost transmise în adresa Oficiului teritorial Comrat pentru verificare, conform procedurii stabilite.

De menționat, că se atestă și **progrese în conlucrarea reprezentantului Guvernului în teritoriu din Găgăuzia cu autoritățile locale**, inclusiv în domeniul prezentării spre control a actelor din partea *autorităților municipale Comrat* (care niciodată nu a prezentat actele spre verificare).

2.3 Acte administrative notificate.

După cum a fost menționat, Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat sînt împuternicite cu atribuția de a notifica autorității locale ilegalitatea actului controlat.

Pe parcursul anului 2015 cele 10 Oficii teritoriale au considerat adoptate cu derogări de la cadrul legal **3707 acte, ce constituie 2,15 % din numărul total** al actelor parvenite spre control.

Comparativ cu anii precedenți derogările admise de autoritățile locale de nivelul I și II constituiau **3146 acte** (**1,9 %** din numărul **total de acte verificate 164903**) în anul 2014, iar în anul 2013 s-au atestat 2% din numărul total al actelor parvenite spre control. Astfel, se observă o creștere neesențială a numărului actelor, considerate de către oficiile teritoriale ca adoptate cu încălcarea prevederilor cadrului legal.

În tabelul de mai jos prezentăm datele obținute din Rapoartele Oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat pe compartimentul **"Acte administrative notificate"** pentru anul 2015.

Actele administrative	OT Bălți	OT Cahul	OT Căușeni	OT Chișinău	OT Comrat	OT Edineț	OT Hîncești	OT Orhei	OT Soroca	OT Ungheni
Decizii consiliul raional/municipal	27	26	11	296	Adunarea Populară 1	34	18	6	10	4
Decizii consiliul local	323	291	284	364	85	96	66	217	197	94
Dispoziții președinte de raion/primar general	12	18	2	97	Comitetul Executiv 2	10	7	9	6	2
Dispoziții primari	188	153	239	82	24	52	47	117	42	49
Dispoziții pretori	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-
Alte acte	8	18	2	1	26	13	14	1	-	-
TOTAL NOTIFICĂRI	558	506	538	856	138	205	152	350	255	149
Notificări respinse	15	30	28	521	37	5	13	16	3	4
Acte abrogate	256	207	221	141	81	124	58	217	123	65
Acte modificate	165	60	52	43	10	23	36	44	82	18
Acte completate	14	81	8	20	-	34	-	13	4	20
Notificări în curs de examinare	108	128	229	131	10	19	45	60	43	42

În urma analizei datelor descrise conchidem, că pe marginea Notificărilor înaintate autoritățile publice locale în mare parte sau conform cerințelor înaintate în sesizări de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat: **1493 acte abrogate; 533 acte modificate și 194 acte completate - total 2220 acte (din 3707 total acte sesizate)**, fără a se ajunge în instanța de contencios administrativ.

Numărul notificărilor respinse de către autoritățile publice locale constituie **18,12% - 672 cazuri**.

Totodată, numărul sesizărilor neexaminat la sfârșit de an este destul de mare - **815**

acte, ce reprezintă *circa 22%* din total acte notificate.

Comparativ cu anul 2014 numărul notificărilor înaintate *a crescut cu 561 cazuri* (de la 3146 pînă la 3707 acte în anul 2015).

Cu referire la *tematica derogărilor* admise de către autoritățile administrației publice locale pe parcursul perioadei de referință, se constată următorul tablou (reieșind din numărul 3707 acte sesizate):

- *relații funciare - 818 acte (22%);*
- *administrație publică locală - 592 acte (16%);*
- *gestionarea patrimoniului public – 580 acte (15,6%);*
- *raporturi de serviciu/muncă – 577 acte (15,56%) ;*
- *subiecte ce țin de buget și finanțe – 506 acte (13,6%);*
- *alte cazuri - 377 acte (10,2%);*
- *din domeniul construcțiilor – 129 acte (3,5%);*
- *organizarea licitațiilor - 128 acte (3,4%).*

În urma analizei datelor prezentate sînt evidențiate 4 domenii în care autoritățile publice locale frecvent admit derogări de la cadrul legal: *relații funciare, administrația publică locală, gestionarea patrimoniului public, buget și finanțe*. Situația similară a fost constatată și în anul 2014.

Unele Oficii teritoriale (Soroca, Orhei, Bălți, Cahul) au descris într-un șir de exemple concrete derogările de la cadrul legal pe domenii.

Astfel, la **compartimentul relații funciare cele mai frecvente derogări sînt:** atribuirea în proprietate a terenurilor atribuite anterior ca grădini din extravilan, modul de organizare a licitațiilor funciare, modul de achitare a prețului bunurilor licitate, stabilirea și scutirea plății de arendă, formarea bunurilor imobile, vînzarea-cumpărarea terenurilor aferente obiectivelor private în lipsa documentelor necesare tranzacției; nerespectarea procedurii în arendarea bunurilor din domeniul public și privat; modificarea destinației terenurilor; reglementarea regimului proprietății funciare, înstrăinarea terenurilor libere, formarea și înregistrarea noului bun în Registrul bunurilor imobile, înregistrarea bunurilor după administrația publică locală, etc.

La compartimentul **administrației publice locale:** delegarea competențelor; aplicarea legislației cu încălcarea competențelor funcționale; asumarea unor competențe, contrar prevederilor stabilite; nerespectarea procedurii de convocare a ședințelor locale, etc.

La compartimentul **gestionării patrimoniului public:** transmiterea încăperilor în comodat și locațiune a bunurilor, nerespectarea procedurii de formare și înregistrare a bunurilor imobile, administrarea patrimoniului public din domeniul public și privat, înstrăinarea bunurilor în lipsa organizării licitațiilor, corectarea erorilor la executarea lucrărilor cadastrale, etc.

La compartimentul **buget și finanțe:** acordarea nejustificată a premiilor, sporurilor funcționarilor și aleșilor locali, acordarea ajutoarelor unice populației, operarea eronată a modificărilor în bugetele locale, alocarea mijloacelor financiare pentru unele activități, fără

indicarea surselor de finanțare; distribuirea mijloacelor financiare din fondurile de rezervă, etc.

Ca rezultat al examinării situațiilor menționate în Rapoartele oficiilor teritoriale s-a constatat, că în unele cazuri are loc *interpretarea eronată a normelor legale din domeniile indicate*. La fel, un motiv pentru admiterea încălcărilor a cadrului legislativ din partea autorităților publice locale, constituie necunoașterea cadrului normativ și legal de către noii aleși locali (ca rezultat al alegerilor locale generale, desfășurate în iunie 2015).

2.4 Acțiuni în instanța contenciosului administrativ și rezultatele obținute de către oficiile teritoriale.

Un domeniu complex în activitatea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat îl constituie compartimentul pregătirii, înaintării și examinării cererilor de chemare în judecată, în cazul în care autoritățile publice locale nu se conformează sesizărilor înaintate.

În condițiile prevederilor Legii nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală și a termenelor expres stabilite (*30 și 60 de zile din data primirii actului administrativ spre examinare*), oficiile teritoriale sînt abilitate cu atribuții de a înainta acțiuni în instanța contenciosului administrativ.

În majoritatea cazurilor aceste acțiuni sînt precedate de respectarea normelor prestabilite de Legea indicată (examinarea Notificărilor de către autoritatea emitentă, cu oferirea răspunsului, în termenul stabilit), pînă ca acțiunea să ajungă în instanță de judecată.

Totodată, în unele cazuri (*cînd actul poate avea consecințe grave și în scopul prevenirii unei pagube iminente*), oficiile teritoriale pot sesiza direct instanța contenciosului administrativ (art.69).

În perioada de referință de către oficiile teritoriale au fost depuse **800 acțiuni în judecată**, dintre care **primite spre examinare – 790**. În **5** cazuri instanța a refuzat să primească cererea de chemare în judecată (Oficiul teritorial Chișinău) și în **5** cazuri documentele au fost restituite oficiului teritorial (*Oficiul teritorial Căușeni – 1; Oficiul teritorial Chișinău – 4*).

La fel, au fost indicate **83** cazuri în care oficiile teritoriale au renunțat la acțiune; în **3** cazuri examinarea a fost suspendată (*OT Chișinău-1; OT Comrat-2*); în **7** cazuri a fost încetat procesul de examinare (*OT Chișinău-6, OT Edineț-1*) și în **4** cazuri cererea a fost scoasă de pe rol (*OT Bălți-1; OT Chișinău- 3*). *Motivul situațiilor menționate constă în faptul, că unele autorități publice locale din start nu prezintă oficiului teritorial setul de documente, ce a stat la baza emiterii/adoptării actului administrativ transmis spre verificare.*

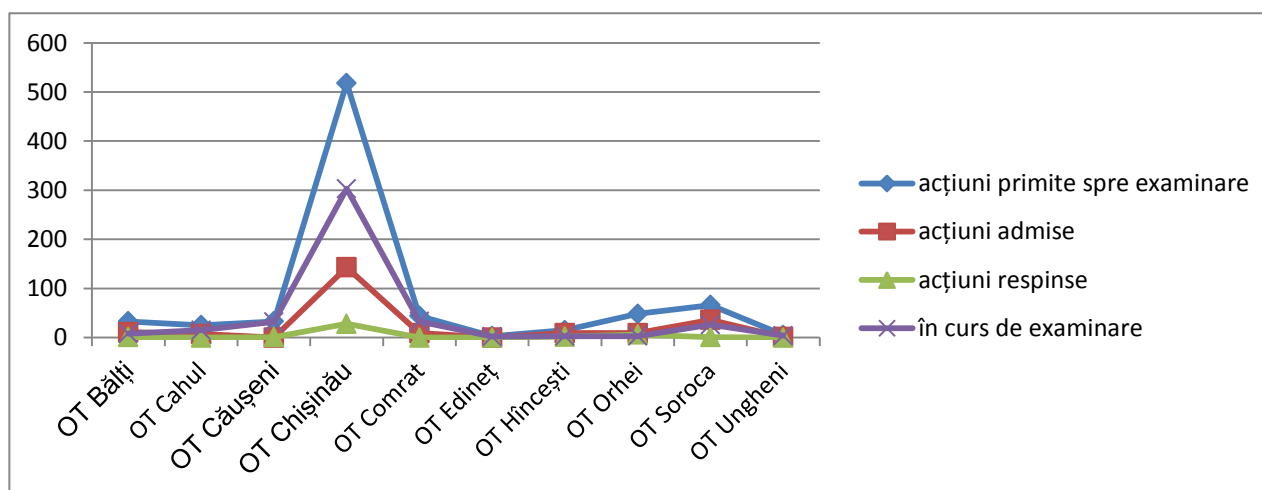
În rezultatul neprezentării actelor doveditoare, solicitate de specialistul responsabil, conform procedurii stabilite, oficiul teritorial se adresează în instanța de judecată competentă. În procesul examinării cazului în instanța contenciosului administrativ, autoritățile publice locale prezintă actele-lipsă, conformîndu-se cerințelor judecătorilor. În aceste circumstanțe, oficiile teritoriale își retrag acțiunile înaintate.

În comparație cu anul 2014 numărul acțiunilor înaintate de către oficii *s-a micșorat cu 20 cazuri (820 acțiuni)*.

Astfel, dinamica acțiunilor înaintate în judecată pe parcursul anului 2015 arată în felul următor:

<i>Oficiul teritorial</i>	<i>cereri primite spre examinare</i>	<i>admise</i>	<i>respinse</i>	<i>în curs de examinare</i>

1) Bălți	33	11	1	8
2) Cahul	25	7	0	15
3) Căușeni	33	0	1	32
4) Chișinău	518	143	28	303
5) Comrat	44	9	0	33
6) Edineț	3	0	0	2
7) Hîncești	15	9	2	3
8) Orhei	48	9	6	3
9) Soroca	66	36	1	26
10) Ungheni	5	1	0	4

Potrivit datelor prezentate, se constată un număr impunător de acțiuni - **429**, care se află în proces de examinare în instanțele de judecată la finele anului 2015, din numărul total de acțiuni înaintate în perioada de referință (ce constituie **54,3%**). Respectiv, datele privind rezultatele acțiunilor depuse de către oficii teritoriale în anul 2015, vor fi reflectate consecutiv în dările de seamă trimestriale pe parcursul anului 2016 (*în funcție de termenul desfășurării procesului pe fiecare caz în parte*).

Concomitent cu acțiunile de judecată, înaintate în perioada respectivă, specialiștii oficiilor teritoriale au participat la desfășurarea proceselor pe cazuri, **depuse anterior perioadei de referință, care erau în proces de examinare în anul 2015**. Astfel, 513 acțiuni s-au aflat pe rol în instanță din anii 2013-2014.

Potrivit datelor prezentate pe parcursul anului 2015:

- oficiile teritoriale au retras/au renunțat la acțiuni în 59 cazuri (*OT Cahul-1; OT Chișinău-11; OT Orhei-47*);
- în 2 cazuri a fost suspendată examinarea dosarului (*OT Chișinău*);

- în 7 cazuri a fost încetat procesul (*OT Căușeni-2; OT Chișinău-2; OT Ungheni-3*);
- în 5 cazuri cererea a fost scoasă de pe rol (*OT Chișinău-3; OT Comrat-2*).

Din numărul acțiunilor depuse anterior perioadei de referință -151 cazuri au fost admise, 63 – respinse, iar 226 dosare se află în continuu în proces de examinare.

Căile de atac al hotărârilor de judecată în perioada da referință au fost utilizate de către specialiștii responsabili din cadrul oficiilor teritoriale, după cum urmează:

- **cereri de apel depuse în perioada de referință și primite spre examinare** – 105, dintre care 31 au fost admise, 15 au fost respinse, 54 continuă să se afle în examinare;
- **cereri de apel (depuse anterior perioadei de referință) și primite spre examinare** - 73, dintre care 29 au fost admise, 9 au fost respinse, 32 se află în examinare;
- **cereri de recurs depuse în perioada de referință și primite spre examinare**- 49, dintre care 17 admise, 6 respinse și 26 – în examinare;
- **cereri de recurs (depuse anterior perioadei de referință) și primite spre examinare**- 14, dintre care 7 admise, 6 respinse, 1- în examinare.

De menționat, că concomitent participării la dosarele menționate, funcționarii din cadrul Oficiilor teritoriale, anual reprezintă interesele Cancelariei de Stat în acțiuni în care Oficiul

- *figurează în calitate de intervenient principal* (9 procese: *OT Bălți*);
- *figurează în calitate de intervenient accesoriu* (26 procese: *OT Căușeni, OT Chișinău, OT Orhei*).

Analizând datele descrise pe compartimentul în cauză al activității oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, se constată un **volum enorm** pentru funcționarii acestora în număr de 43 persoane.

Capitolul III.

Activitatea oficiilor teritoriale în domeniul sporirii calității actelor administrative ale autorităților administrației publice locale.

3.1 Acordarea suportului metodologic și consultativ juridic

În scopul ridicării nivelului de calitate a actelor administrative, precum și pentru a preveni adoptarea actelor administrative ilegale, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat acordă asistență consultativă permanentă, la solicitarea autorităților administrației publice locale în aplicarea corectă și unitară a prevederilor legale în exercitarea atribuțiilor ce le revin prin lege.

Astfel, o atenție deosebită din partea instituției reprezentantului Guvernului în teritoriu se atrage: asigurării unei conlucrări eficiente cu autoritățile administrației publice locale; acordării ajutorului metodologic și consultativ juridic permanent autorităților administrației

publice locale de nivelul întâi și al doilea; desfășurării seminarelor tematice, meselor rotunde și altor întruniri necesare atât în cadrul Oficiului, cât și în localitățile din raza de activitate a acestora.

Potrivit datelor prezentate în rapoartele anuale, colaboratorii oficiilor teritoriale au acordat peste **46870 consultații în diverse domenii al cadrului normativ și legislativ** președinților și vicepreședinților de raion, primarilor și viceprimarilor, secretarilor consiliilor locale, aleșilor locali și altor persoane interesate din domeniul administrației publice locale.

Ca rezultat al conlucrării zilnice, unele oficii teritoriale constată creșterea încrederii aleșilor locali și a secretarilor consiliilor locale în activitatea instituției reprezentantului Guvernului în teritoriu (ca exemplu: OT Edineț, OT Căușeni).

În scopul prevenirii încălcărilor și derogărilor de la legislația în vigoare, pentru contribuirea la stabilirea și dezvoltarea unor relații de conlucrare eficientă între autoritățile administrației publice locale și subiecții controlului administrativ, în cadrul oficiilor teritoriale **sînt instituite și funcționează comisiile speciale, care examinează circumstanțele ce au servit drept temei la adoptarea deciziilor, considerate nelegitime.**

La ședințele *comisiilor în cauză* participă reprezentanții autorităților administrației publice locale de nivelul I și II, a serviciilor desconcentrate ale ministerelor, altor autorități administrative centrale.

Din analiza datelor prezentate putem menționa, că pe parcursul anului 2015 **patru Oficii teritoriale Orhei, Soroca, Ungheni, Chișinău** au convocat periodic ședințele comisiilor nominalizate, conform cerințelor stabilite de Cancelaria de Stat. Celelalte oficii teritoriale nu au întreprins activități în vederea organizării ședințelor comisiilor speciale.

În perioada de referință în cadrul comisiilor cu participarea reprezentanților serviciilor publice desconcentrate din raza de activitate, a aleșilor locali, secretarilor consiliilor și altor persoane interesate, au fost puse în discuții mai multe acte administrative, emise cu încălcări a legislației în vigoare.

Astfel, potrivit Rapoartelor prezentate, în perioada de referință oficiile teritoriale menționate au desfășurat:

- **Oficiul teritorial Ungheni – 5 ședințe** (*dintre care o ședință în raionul Ungheni și a cîte 2 ședințe în raioanele Călărași și Nisporeni*), cu prezentarea Hotărîrilor și proceselor-verbale pe marginea celor discutate în cadrul Comisiilor speciale. Astfel, au fost scoase în evidență următoarele subiecte (ca exemplu): *administrarea bunurilor domeniului privat al autorităților administrației publice locale; aprobarea și modificarea statelor de personal al autorităților publice locale; emiterea actelor administrative, contrar competențelor, etc.*
- **Oficiul teritorial Orhei – 12 ședințe** (*a cîte o ședință trimestrial în fiecare raion din aria de activitate: Rezina, Șoldănești, Orhei, Telenești*) cu prezentarea Ordinii de zi, a proceselor-verbale și Hotărîrilor Comisiei speciale. Spectrul întrebărilor discutate la ședințele în cauză a fost diversificat: *derogările admise din partea APL în domeniul raporturilor de muncă/serviciu; subiectele ce țin ce compartimentul relațiilor funciare și*

cadastru, propuneri de modificare și completare a cadrului legal din domeniu, aplicarea eronată a prevederilor legale din domeniul exercitării bugetului și alocării finanțelor, etc.

- **Oficiul teritorial Soroca** – **8 ședințe** (dintre care 6 – în raionul Drochia; a câte 1 ședință în raioanele Florești și Soroca), la care au fost examinate circumstanțele adoptării unor acte administrative cu încălcarea prevederilor legale (pe diverse subiecte). Totodată, prin Hotărârile adoptate de Comisii, au fost înaintate un șir de recomandări pentru autoritățile publice locale: *analizarea și studierea cadrului legislativ în vigoare pentru aplicare corectă după caz, în scopul prevenirii emiterii actelor ilegale; respectarea prevederilor legale în ceea ce privește procedura de adoptare și termenele de prezentare a actelor, etc.*
- **Oficiul teritorial Chișinău** – a prezentat **4 Hotărâri** ale ședințelor Comisiilor speciale din raioanele Ialoveni, Criuleni, Dubăsari și Strășeni, în care au fost menționate recomandări și atenționări ale autorităților publice locale de ambele nivele, în vederea respectării legislației și evitării aplicării eronate a prevederilor legale.

De menționat, că potrivit ”Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru examinarea circumstanțelor adoptării actelor administrative ale AAPL, considerate ilegale”, aprobat prin Ordinul Ministrului de Stat nr.146-A din 28.04.2010, **Comisia reprezintă un organ consultativ.**

Hotărârile și procesele-verbale ale ședințelor Comisiei nominalizate au fost remise în adresa Cancelariei de Stat, cu titlu de informare.

Oficiile teritoriale *Bălți, Căușeni, Comrat, Cahul, Edineț, Hîncești* **nu au convocat ședințe ale Comisiilor speciale în anul 2015.**

3.2 Participarea la ședințele consiliilor locale și organizarea instruirilor.

O deosebită atenție în activitatea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat este ***atrasă participării specialiștilor responsabili de anumite unități administrativ-teritoriale la ședințele consiliilor raionale, orașenești și satești.*** Scopul acestor vizite este – monitorizarea la fața locului a activității autorităților locale reprezentative și deliberative în procesul desfășurării ședințelor, precum și acordarea suportului consultativ juridic la solicitare (sub aspectul legalității procedurii), inclusiv a proiectelor de decizii supuse dezbaterilor.

Astfel, potrivit Rapoartelor anuale prezentate, specialiștii din cadrul oficiilor teritoriale au participat la circa **400 ședințe** ale consiliilor locale de nivelurile I și II.

Participarea specialiștilor la ședințele consiliilor locale constituie un element important în eficientizarea și îmbunătățirea relațiilor dintre autoritățile publice locale și oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat.

Cu referire la organizarea de către oficiile teritoriale a seminarelor, ședințelor tematice, meselor rotunde și atelierelor de lucru cu participarea aleșilor locali și funcționarilor responsabili din cadrul autorităților publice locale în perioada de referință au fost desfășurate **circa 90 de activități.**

De menționat, că în anul 2015, după desfășurarea alegerilor locale generale din luna iunie, oficiile teritoriale au depus efort pentru instruirea noilor aleși locali. În unele cazuri, seminarele tematice au fost organizate la inițiativa noilor aleși-locali (OT Cahul, OT Bălți, OT Căușeni, OT Orhei).

Astfel, în scopul perfecționării și familiarizării tuturor persoanelor din APL de nivelul I și II (președinții și vicepreședinții de raion, primarii și viceprimarii, secretarii consiliilor locale, consilierii, funcționarii publici, serviciile publice desconcentrate), *cu ultimile modificări și completări ale legislației, oficiile teritoriale pe parcursul anului 2015 au organizat un șir de dezbateri pe subiecte tematice din varii domenii, discuții asupra cazurilor concrete, schimb de bune practici, mese rotunde, etc.*

La fel, unele oficii teritoriale au implicat pentru participare la seminarele tematice specialiștii din autorități și instituții teritoriale, ca exemplu: Inspectoratul Fiscal, Inspecția Muncii, Inspecția Ecologică, Procuratura, etc. (OT Căușeni, OT Orhei).

Totodată, conform atribuțiilor funcționale, instituția reprezentantului Guvernului în teritoriu acordă o atenție majoră comunicării zilnice cu conducătorii autorităților locale, aleșii locali, secretarii consiliilor locale și funcționarii publici din cadrul primăriilor și consiliilor locale de ambele nivele.

3.3 Activitatea oficiilor în asigurarea relațiilor cu cetățenii și examinarea demersurilor parvenite.

Pe parcursul anului 2015 un compartiment al domeniului de activitate a oficiilor teritoriale a fost preocupat de asigurarea relațiilor cu cetățenii din teritoriu.

Conform prevederilor **Hotărârii Guvernului nr.689 din 13.11.2009 "Cu privire la organizarea audienței cetățenilor"** în atribuția șefilor și șefilor-adjuncți ai oficiilor teritoriale intră organizarea în zilele de marți și joi a audiențelor cetățenilor.

Potrivit datelor anuale prezentate, **cele 10 oficii teritoriale au primit în audiență 25741 persoane.** Suplimentar, la primirea cetățenilor de către conducătorii oficiilor teritoriale, o mare parte de consultații în audiență au fost acordate de către funcționarii oficiilor (din cifra totală de 46874 –asistențe metodologice, acordate nu doar conducătorilor și colaboratorilor APL).

În activitatea zilnică a instituției reprezentantului Guvernului în teritoriu, acest segment este unul major și important, deoarece prin comunicare directă se stabilesc relațiile eficiente de conlucrare și sprigin, atât pentru persoanele fizice și juridice din aria de activitate a oficiului teritorial, cât și pentru autoritățile publice locale din teritoriu.

Pe parcursul anului 2015 oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat au recepționat și au examinat **peste 700** petiții, adresări și demersuri, solicitări și indicații înaintate atât din partea persoanelor fizice și juridice din aria de activitate a oficiilor teritoriale, cât și de către autoritățile locale și centrale, instituții de drept, control, etc.

Situații frecvente, indicate în petiții și adresări *vizau problemele din domeniul administrării*

patrimoniului public, respectarea legislației muncii, funciare, schimbul de terenuri, expunerea la licitație publică a bunurilor proprietatea u.a.t, modalitățile legale de furnizare a informațiilor, raporturi de serviciu a funcționarilor publici, controlul de legalitate al actelor, etc. (OT Ungheni, OT Chișinău, OT Soroca, OT Edineț).

Potrivit datelor prezentate de oficiile teritoriale la toate adresările parvenite s-a oferit răspuns în termen.

IV. Constatări și recomandări.

4.1 Constatări

Rapoartele prezentate de către instituția reprezentantului Guvernului în teritoriu pentru anul 2015 privind exercitarea controlului administrativ de legalitate al actelor ale autorităților publice locale, au fost bazate pe date concrete și activități întreprinse, întru realizarea atribuțiilor prestabilite de Hotărârea Guvernului nr.845 din 18.12.2009.

În procesul îndeplinirii atribuțiilor funcționale, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat s-au condus de principiile generale ale exercitării controlului de legalitate (prestabilite în art.62 al Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală):

- a) exercitarea acestuia potrivit procedurilor și în cazurile prevăzute de legislația în vigoare;
- b) respectarea proporționalității între amploarea intervenției autorității de control și importanța intereselor pe care le protejează;
- c) neadmiterea limitării dreptului autorității administrației publice locale de a administra în mod autonom, în condițiile legii, afacerile ce țin de propria competență.

Astfel, în urma totalizării informațiilor anuale prezentate, constatăm următoarele:

Cu referire la verificarea sub aspectul legalității al actelor administrative:

- numărul actelor parvenite spre control la oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat este în creștere continuă – **171962 acte** pe anul 2015 (față de 164903 acte în 2014), de regulă, un specialist este responsabil de mai multe unități administrativ-teritoriale;
- numărul actelor supuse controlului obligatoriu constituie **93%**, iar numărul actelor supuse controlului facultativ – **7 %**;
- procentul actelor prezentate din numărul total cu termen expirat, comparativ cu anul 2014, a **scăzut în anul 2015 - 40370 acte (23,47%)**; în anul precedent perioadei de referință procentul actelor prezentate tardiv constituia **28,41% (46855 acte)**;
- numărul sesizărilor înaintate către autoritățile publice locale este în creștere (comparativ cu anul 2014) – **3707 notificări (2,15%)**, însă **numărul notificărilor respinse** din partea autorităților publice locale **s-a micșorat: din 3707- 672 cazuri (ce constituie 18,12%), comparativ cu anul 2014 din 3146 acte- 638 cazuri de dezacord (20,27%)**;

- se atestă persistența multitudinii derogărilor de la legislația în vigoare, admisă de către autoritățile administrației publice locale, la elaborarea, adoptarea și emiterea actelor administrative;
- spectrul derogărilor admise la adoptarea actelor administrative se menține pe domeniile de bază: relații funciare, administrația publică locală, gestionarea patrimoniului public; buget și finanțe;
- a **scăzut** numărul acțiunilor de judecată, înaintate de oficiile teritoriale **de la 820 depuse (în 2014) la 800 cazuri în anul 2015**;
- a **crescut considerabil numărul cazurilor de retragere/renunțare la acțiuni** de către oficiile teritoriale – **83 în anul 2015, 12 - în anul 2014**, fapt care indică că autoritățile publice locale și-au reexaminat pozițiile vizavi de actele administrative, adoptate cu derogări de la cadrul legal;
- oficiile teritoriale au întreprins măsuri și acțiuni în scopul respectării obiectivelor de asigurare a legalității actelor administrative ale autorităților administrației publice locale, racordarea acestora la principiile legale, precum și pe domeniul conlucrării cu serviciile publice desconcentrate și organele de drept din teritoriu;
- pentru nerespectarea termenelor de prezentare a documentelor spre verificare autoritățile publice locale au fost avertizate și în unele cazuri persoanele responsabile au fost atrase la răspundere contravențională, în condițiile prevederilor legale;
- se constată **creșterea sesizărilor, inclusiv verbale**, din partea aleșilor locali și a cetățenilor, care informează instituția reprezentantului Guvernului despre încălcările admise de către autoritățile publice locale la adoptarea actelor administrative;
- perioada de referință a **scos în evidență necesitatea modificării și completării legislației din domeniul APL** și în special, pe compartimentul ce ține de constituirea consiliilor locale/raionale, procedura alegerii președinților și vicepreședinților de raion, a viceprimarilor, precum și depășirea situațiilor de incompatibilitate a aleșilor locali.

Cu referire la problemele cu care se confruntă oficiile teritoriale în procesul verificării actelor administrative:

- diversificarea cadrului legal și lacunile existente în unele domenii, fapt ce provoacă interpretarea neunivocă a normelor și prevederilor, aplicarea eronată a acestora la adoptarea/emiterea actelor de către autoritățile publice locale;
- admiterea derogărilor repetate din partea autorităților locale la adoptarea actelor;
- în procesul elaborării, adoptării și emiterii actelor administrative nu în toate situațiile autoritățile publice locale emitente fac referințe la actele legislative și normative, conform cărora urmează a fi emis actul respectiv, în alte situații nu se invocă oportunitatea și scopul adoptării actelor;
- ineficiența pîrghiilor legale pentru atragerea la răspundere a persoanelor responsabile, inclusiv a aleșilor locali, pentru emiterea/adoptarea actelor cu abateri de la cadrul legal (ulterior abrogate în baza hotărîrilor instanțelor de judecată), care au adus prejudicii considerabile localității;
- în unele cazuri, lipsa conlucrării eficiente între autoritățile publice locale și instituția reprezentantului Guvernului în teritoriu;

- creșterea anuală a numărului actelor supuse controlului; numărul insuficient al specialiștilor oficiilor teritoriale (care, de regulă, sînt responsabili de mai multe u.a.t.); preocuparea timpului zilelor de muncă a specialiștilor de multiple procese și ședințe de judecată;
- lipsa colaborării productive între oficiile teritoriale și Serviciile Publice Desconcentrate din teritoriu și subdiviziunile teritoriale ale unor întreprinderi ale statului (în special, în vederea înregistrării deciziilor privind vânzarea, arenda și locațiunea bunurilor imobile, prezentarea informațiilor solicitate, etc.);
- insuficiența pîrgiilor legale de a suspenda executarea unor acte administrative adoptate cu abateri de la normele legale (care prejudiciază bugetul riguros al autorităților publice locale), pînă la pronunțarea hotărîrii instanței de judecată; înaintarea sesizărilor nu blochează executarea actelor considerate ilegale, iar instanțele de judecată nu întotdeauna acceptă demersuri în vederea suspendării acestor acte;
- lipsa prevederilor legale privind responsabilizarea organelor deliberative locale (consilierilor) pentru adoptarea deciziilor, considerate ilegale.

4.2 Recomandări din partea instituției reprezentantului Guvernului în teritoriu.

În scopul eficientizării activității oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, ultimii în rapoartele anuale au venit cu un șir de recomandări:

- necesitatea revizuirii amendării cadrului legal și normativ pentru extinderea/completarea atribuțiilor oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, întru responsabilizarea persoanelor implicate atît în procesul prezentării actelor spre verificare, cît și celor ce exercită controlul propriu zis;
- identificarea posibilităților de instruire și perfecționare continuă a funcționarilor oficiilor, implicați în exercitarea controlului de legalitate, pentru îndeplinirea efectivă a sarcinilor puse în seama instituției;
- continuarea practicării seminarelor zonale metodologice de instruire, organizarea trainingurilor instructive privind activitatea APL pentru noii aleși locali și sistematizarea acestora pe întreg teritoriu al raioanelor deservite;
- publicarea în presa locală a celor mai frecvente încălcări admise la emiterea actelor ale autorităților administrației publice locale;
- deplasarea frecventă a funcționarilor oficiului în primăriile și consiliile raionale, în scopul acordării suportului metodologic și consultativ necesar;
- organizarea audiențelor pentru persoanele interesate pentru varii probleme abordate, etc.

REZUMAT

Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat sînt responsabile de îndeplinirea prerogativelor stabilite de ”Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.845 din 18.12.2009, Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică

locală și alte acte legislative și normative ce vizează domeniul controlului legalității actelor autorităților publice locale.

Pe parcursul anului 2015 sub aspectul legalității au fost examinate **171962** acte administrative, dintre care **159999** acte au fost supuse controlului **obligatoriu**, iar **11963** acte - verificate **facultativ**.

Toate oficiile teritoriale în Rapoartele anuale au abordat **problema prezentării actelor** spre control **cu termen depășit**. Cu nerespectarea termenelor expres stabilite prin Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006 (*mai mult de 5 și respectiv 15 zile*) au fost transmise spre verificare **40370** acte (*ce constituie 23,47 % din numărul total al actelor expediate spre control*).

Întru responsabilizarea secretarilor consiliilor locale de nivelul I și II, oficiile teritoriale **au întreprins un șir de măsuri** pentru minimalizarea încălcării termenului stabilit pentru prezentarea actelor spre control, atât la nivel de discuții/avertizări, cât și prin implicarea organelor competente, în cazul repetărilor sistematice de nerespectare a normelor stabilite.

Comparativ cu anii precedenți, practic toate 10 oficii teritoriale au comunicat despre **îmbunătățirea activității pe segmentul totalității actelor prezentate spre verificare** (pe când în anii precedenți se atestau în unele localități, cazuri de prezentare selectivă sau neprezentare a actelor spre control).

De exemplu: **Oficiul teritorial Comrat** a comunicat că autoritățile locale din municipiul Comrat au transmis spre verificare actele adoptate/emise, începând cu luna septembrie 2015 (subiect abordat în rapoartele anterioare de reprezentantul Guvernului în teritoriu privind neconformarea totală procedurii de control din partea autorităților vizate). Ținând cont de specificul activității autorităților locale din UTA Găgăuzia, problema rămîne deschisă pentru Comitetul Executiv și Adunarea Populară din autonomie.

În perioada de referință, Oficiile teritoriale au considerat adoptate cu **derogări** de la prevederile legale **3707** acte, dintre care în **2220 cazuri (59,9%) autoritățile publice locale s-au conformat** notificărilor depuse. Totodată, în **672** cazuri autoritățile publice locale au **respins sesizările** înaintate.

Pe parcursul anului 2015 Oficiile teritoriale au înaintat în contenciosul administrativ **800 de acțiuni**, dintre care **790 au fost primite** spre examinare. Ca rezultat al reexaminării pozițiilor autorităților administrației publice locale și a prezentării dovezilor de abrogare/modificare a actelor, Oficiile teritoriale au renunțat la acțiunile depuse în **83** cazuri. În **225** cazuri acțiunile oficiilor au fost admise de instanță și în **39** cazuri - respinse.

Paralel cu acțiunile înaintate în perioada de referință, specialiștii oficiilor au reprezentat **interesele Cancelariei de Stat la examinarea acțiunilor depuse anterior perioadei de referință – 513 cazuri; 178 apeluri; 63 recursuri; 6 acțiuni în calitate de intervenient principal; 26 dosare în calitate de intervenient accesoriu**, etc.

Prevenirea încălcărilor și derogărilor de la legislația în vigoare constituie unul din scopurile de bază ale instituției reprezentantului Guvernului în teritoriu, responsabilă de organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale.

O bună parte din activitatea oficiilor teritoriale este preocupată de acordarea ajutorului consultativ-juridic zilnic atât funcționarilor din cadrul autorităților publice

locale, aleșilor locali, conducătorilor instituțiilor, serviciilor publice descentralizate, cât și cetățenilor din aria de activitate a oficiului.

Astfel, datele prezentate în rapoartele anuale au arătat, că eforturile depuse de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat în domeniul exercitării controlului administrativ, an de an aduc rezultate.

”Exercitarea controlului administrativ asupra activității autorităților administrației publice locale nu este un moft al Guvernului, aceasta este o exigență a statului de drept, fiind chemat să asigure legalitatea, ordinea de drept și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.